

Воронкова В.Г.

*д. філос. наук, професор, завідувач кафедри менеджменту організації
та управління проектами
Запорізька державна індустріальна академія
kaphedra.philos@onat.edu.ua*

**Розвиток інформаційного суспільства в Україні:
проблеми та перспективи їх вирішення**

<mailto:kaphedra.philos@onat.edu.ua>

Вступ. Людська цивілізація здійснює новий виток свого розвитку, що характеризуються бурхливим переходом від індустріального до інформаційного суспільства і «суспільства знань», в контексті якого виявляються проблеми – інформатизації, нової інформаційної культури, інвестицій в ІТ-технології, подолання нових проблем кіберзлочинності та інформаційних воєн. Методи

дослідження, що використовуються, – системний, соціоаксіологічний та синергетичний, що дозволяють проаналізувати проблеми та знайти шляхи їх подолання. Результат дослідження: здійснена аналіз проблем інформаційного суспільства в контексті зарубіжного та вітчизняного досвіду та доведено, що інформатизація є магістральною тенденцією розвитку людства по шляху інформатизації, під якою розуміється активне впровадження комп'ютерної техніки та нових інформаційних технологій у різних сферах виробництва, суспільного та особистісного життя людей. Мета дослідження – здійснити концептуалізацію розвитку інформаційного суспільства в Україні.

Основна частина. Інформаційне суспільство – це суспільство, в якому змінюється не тільки виробництво, але в й весь уклад життя, система, культура. Упровадження ЕОМ, сучасних засобів переробки і передачі інформації у різні сфери діяльності слугує початком нового еволюційного процесу, що називається інформатизацією, що потребує вироблення нового світогляду [1]. Вплив інформаційних технологій на економіку є символом нового світу, нових політичних та економічних реалій, символом сучасної людини, найбільш яскравим виявленням нової інформаційної культури. Інформаційне суспільство володіє всезагальним характером, що формує нову соціальну реальність, яка є відмінною згідно своїх онтологічних параметрів попередніх епох [2]. Економічна, соціальна, культурна інформація є частиною інформаційного ресурсу суспільства, яка завдяки технологіям, інформаційним системам, інформатизації сприяє створенню додаткового інтелектуального продукту, тобто додаткової вартості. Цей динамічний процес передвіщає істотні зміни у всіх сферах людського життя, включаючи розповсюдження знань, соціальну взаємодію, економічну, ділову і політичну активність, засоби масової інформації, освіту, охорону здоров'я, проведення вільного часу. Сьогодні слід формувати нову інформаційну культуру, тому що ми живемо в «кліп-культурі», в той час, коли більшість молодих людей не здатні швидко адаптуватися до нових умов, «вписатися» у нове культурне середовище, змінити свій уклад життя [3].

Інформаційне суспільство - це суспільство, у якому інформацією зайнята більшість людей, чим обробкою сировини та матеріалів, тому його основною характеристикою є оволодіння інформацією високої якості, а також можливостями її адекватного, оперативного та доступного використання. Розвинуті країни вже давно живуть за принципами інформаційного суспільства, в якому під впливом інформаційних технологій сформувалися практично всі сфери життєдіяльності суспільства: праця і зайнятість, сфера управління і статистика, освіта і культура, охорона здоров'я, побут та дозвілля. В той час розвиток інформаційного суспільства в Україні носить стихійний характер, так як інформаційний комерційний сектор, як і задіяні у ньому структури, досліджені мало, низьким є рівень інформатизації та можливості використання інформаційного середовища. Проблеми розвитку інформаційного суспільства виникають у результаті уніфікації масової свідомості населення. Люди використовують однакові інформаційні продукти масштабного характеру - реклама, новини, розваги. Національна ідентичність втрачається в світі

інформації, порушуються етичні та моральні принципи, деградує мова, здійснюється психологічний вплив і тиск на політичну, культурну, економічну незалежність країни [4]. Тому для розвитку інформаційного суспільства в Україні необхідно вирішити наступні завдання: 1) забезпечення припливу іноземних інвестицій у сферу вітчизняного інформаційного бізнесу, зокрема ІТ-технологій; 2) створення високої кількості робочих місць у найбільш високотехнологічних галузях економіки; 3) збільшення експорту високотехнологічної продукції; 4) протидія втечі мозку за кордон; 5) стимулювання розвитку науки, а саме збільшення фінансування наукових колективів; 6) упровадження високих технологій у сферу виробництва, освіти та науки; 7) створення умов для розвитку і саморозвитку особистості в своїй країні; 8) формування інформаційної культури та інформційної свідомості. Розвиток інформаційно-комп'ютерних технологій в сучасному інформаційному суспільстві породжує нові форми, сфери і форми здійснення злочинів (кіберзлочинність), в контексті яких найменш захищеними є країни, що не мають фінансових і технічних можливостей забезпечення відповідного рівня безпеки [5]. ІКТ створюють умови для розширення шпіонажу – воєнного, політичного, промислового. Виникає проблема забезпечення індивідуальності особистого життя, постільки за допомогою ІКТ легше відслідковувати і контролювати життєдіяльність кожної людини. Завдяки ІКТ культурні цінності, образ життя, мова, світогляд та інші риси активно упроваджуються в країнах, що розвиваються, що несе з собою поряд з позитивними наслідками, загрозу втрати національної самобутності, культури, традицій.

Висновки. Інформаційне суспільство – це суспільство, в якому більшість людей працюють сфері ІТ-технологій, інформаційної індустрії, Інтернет-економіки, у зв'язку з чим пріоритет надається інтелектуальній праці та креативні особистості, що свідчить про якісний перехід суспільства у якісно новий стан. Україна має величезний потенціал для розвитку глобального інформаційного суспільства. Але необхідно забезпечити: 1) доступ до якісної інформації про можливості і перспективи, які відкриваються перед кожною людиною в інформаційному середовищі; 2) забезпечити приплив іноземних інвестицій у сферу вітчизняного інформаційного бізнесу; 3) створити велику кількість місць у найбільш високотехнологічних галузях економіки; 4) збільшити національний експорт високотехнологічної продукції; 5) протидіяти втечі мозку за кордон; 6) стимулювати розвиток науки в Україні та збільшити її фінансування; 7) створити умови для розвитку кожної людини та сприяти формуванню нового інформаційного укладу життя кожної людини.

Список використаної літератури

1. Олексенко Р. И. Философия, мировоззрение и мораль современного предпринимателя как составная экономико-социального развития общества / Р. И. Олексенко // *Социосфера: науч.-метод. и теор. журнал.* – 2013. – № 1. – С. 31-37.
2. Пунченко О. П. Цивилизационное измерение истории человечества : [монография] / О. П. Пунченко. – Одесса: Астропринт, 2013. – 448 с.

3. Пунченко О. П. Концептуальний підхід к поняттю и сущности информатизации/О.П. Пунченко//В кн.: «Економіка та управління в умовах побудови інформаційного суспільства»: В Матеріалах ІУ Міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 квітня 2015 р. – Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2015. – 92 с.

4. Пунченко О. П., Лазаревич А.А. Інформатизація як засіб репрезентації інформаційних ресурсів суспільства / О. П. Пунченко, А. А. Лазаревич // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії : [зб. наук. пр.]. – Запоріжжя : Вид-во ЗДІА, – 2015. – Вип.63. – С.21-30.

5. Regina Andriukaitienė, Valentyna Voronkova, Olga Kyvliuk, Marina Maksimenyuk and Aita Sakun. Theoretical insights into expression of leadership competencies in the process of management. Problems and Perspectives in Management . Starting January, 2017, Journal supports Open Access. Volume 15, Issue № 1 (cont.), pp. 220-226.